

**До членовете на научното жури,
определено със Заповед № 1387/23.05.2022 г.
на Ректора на Университета за
национално и световно стопанство**

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Росен Карадимов, преподавател по право на интелектуалната собственост в Юридическия факултет на Софийския Университет „Св. Климент Охридски“, върху представения за публична защита дисертационен труд на Калин Кирилов Баталски, Юридически факултет, Катедра „Частноправни науки“ на УНСС на тема „Защита на марката на Европейския съюз от националните съдилища“ за присъждане на образователната и научна степен „ДОКТОР“ в научно направление 3.6. „Право“ (научна специалност „Изобретателско, авторско и патентно право“)

Уважаеми членове на научното жури,

На основание чл.9 от ЗРАСРБ, чл.30, ал. 2 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, чл.69 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в УНСС, и решение на ФС на ЮФ и Заповед № 1387/23.05.2022 г. на Ректора на УНСС за определяне на състав на научното жури във връзка с откритата процедура за защита на дисертационен труд и за определяне датата на публична защита, представям на вниманието Ви рецензията си върху дисертационния труд на Калин Кирилов Баталски на тема: „Защита на марката на Европейския съюз от националните съдилища“ за присъждане на научната и образователна степен „ДОКТОР“ по право в научно направление 3.6. „Право“ (научна специалност „Изобретателско, авторско и патентно право“).

1. Информация за докторанта

Калин Баталски завършва право през 1997 г. в Югозападния университет „Неофит Рилски“ в Благоевград. През 2009 г. придобива Магистърска степен по Право на Европейския съюз към Центъра за продължаващо обучение при Юридическия

факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Дълги години работи в съдебната система последователно като помощник-следовател, съдия изпълнител, районен съдия, председател на районния съд в гр. Радомир в продължение на 10 години от 2006 до 2016 г., окръжен съдия в гр. Кюстендил, а от 2018 г. застава начело на Пернишкия окръжен съд. Лектор е към Висшия съдебен съвет в курса по международно частно право и международен граждански процес в областта на семейното и наследственото право. Член е на Мрежата на съдиите по интелектуална собственост от съдилищата за марките на ЕС и от съдилищата по дизайна на ЕО по медиация (Network of IP judges of EUTM courts and RCD courts on mediation) по линия на Службата на ЕС за интелектуална собственост (EUIPO) и на Работна група „Осигуряване на качество в работата на съдиите и обсъждане на правната практика“ (Judges` Quality Assurance and Legal Practice Panels) по линия на Службата на ЕС за интелектуална собственост (EUIPO).

Зачислен е на 28.11.2016 г. като докторант на самостоятелна подготовка в научната специалност „Изобретателско, авторско и патентно право“ на УНСС. По време на докторантурата си участва в редица научни конференции, сред които международната научна конференция по повод 80-годишнината на проф. Божана Неделчева. Отчислен е с право на защита, считано от 8.11.2021 г. след успешно полагане на предвидените в индивидуалния план за обучението му докторантски изпити.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е в обем от 304 страници, вкл. заглавната страница, съдържанието и използваната литература, която се състои от общо 155 източника, съответно на български език и на чужд език. Бележките под линия са 404 на брой с богата съдебна практика на Съда на ЕС и българското законодателство, като се цитират и решения на германски, френски, британски и други съдилища, надвишаваща 200 решения. Трудът е структуриран в четири глави, с обособени раздели и параграфи с отделни и прецизирани заглавия, които правят един строен и изчистен логически преход, което спомага за достъпността на работата до аудиторията. Стилът е разбираем и четивен, въпреки че във втората му част преобладават и обяснения в бележка под линия, насочени към специалисти.

В увода са представени предметът, целите и задачите на дисертационния труд, а именно анализ на водещите световни тенденции, международноправната и българската уредба на правото върху марка, както и историческото развитие на марката на ЕС. В основата стои задълбоченият поглед върху особеностите на компетентността при спорове, свързани с нарушения на марки на ЕС при действието на Брюкселската конвенция, Регламент 44/2001 и Регламент 1215/2015, съдебният режим във връзка с марките на ЕС, териториалната компетентност на съдилищата за марките на ЕС в държавите членки, субсидиарната компетентност на други национални съдилища и компетентността на Службата на ЕС за интелектуална собственост. Изследван е в детайли въпросът за конфликта на компетентности и за пръв път в българска правна доктрина са засегнати характерните особености на гражданскоправната защита на правото върху марка на ЕС и на приложимото право по дела, свързани с нарушения на права върху марка на ЕС. Използвани са в преплетен вид общи и специални методи, сред тях се открояват сравнителноправният, диалектическият, историко-правният и критико-аналитичният.

Описана е научната новост, към която докторантът се е стремил и е постигнал, а именно да разгледа особеностите на защитата на марката на ЕС от националните съдилища на държавите членки и правилата за определянето на международната компетентност и приложимото право по делата относно марките на ЕС. Практическата цел на изследването е подчертана в увода и е доказана с направените предложения след съпоставяне на уредбата в българското и законодателството на останалите държави-членки на Съюза. Интердисциплинарността на темата предоставя широки възможности за задълбочаване в няколко материи, което представлява предизвикателство, формулирано от докторанта в самия увод.

В Глава 1 „ИСТОРИЧЕСКО РАЗВИТИЕ, СЪЩНОСТ И ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА МАРКАТА КАТО ОБЕКТ НА ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОБСТВЕНОСТ“ е проследено историческото развитие на марката от Древността до наши дни с подчертан акцент в историята на марковото законодателство през XIX в. Докторантът е извел непознати факти, които досега не са били обект на специално изследване. Постигната е целта да се проследи развитието на марково законодателство, за да се направи анализ на степента на защитата. Определена заслуга на труда е, че освен в страните от Европейски съюз е описано и развитието и

на марковото право във Великобритания (доскоро член на Съюза), Руската федерация и Съединените американски щати. Установено е, че Франция освен с високата степен на уредба на патентите и при марките създава първата цялостна система, обединяваща модела на използването и на проверката от средата на XIX в., а в останалите страни се наблюдава през втората половина на XIX в. по-цялостна уредба. С тази цел са разгледани и особените режими – на употребата и регистрационните, които в тези държави се използват алтернативно или кумулативно. Докторантът е извел тезата, че регистрационната система на Европейската общност е предпочетена при създаването на модела на марката на ЕС, като тук е отчетен приносът и на САЩ. В тази глава впечатление прави желанието на докторантът в детайли да представи историческия преглед на марковото право в България, като започва от преди Освобождението с Устава на различителни знаци, които се удрят върху фабричните индустриални произведения и върху стоките от 1871 г. Законите и подзаконовите актове, свързани с марката до действащия в момента Закон за марките и географските означения от 2019 г. са предмет на систематичен анализ в труда.

Докторантът е представил международноправната уредба с нейната значимост, вкл. и за Европейския съюз с подробен преглед на Парижката конвенция за закрила на индустриалната собственост, Мадридска спогодба относно международната регистрация на марки и Протокола към нея, Споразумението за свързаните с търговията аспекти на интелектуалната собственост, Договорът за правото върху марка, Ницската спогодба относно международната класификация за стоки и услуги за целите на регистрация на марките и Виенската спогодба, учредяваща Международна класификация на образните елементи на марките, които присъстват неизменно в труда и съобразяването с тях е задължително. Извел е извода, че от тях Парижката конвенция и Споразумението „ТРИПС“ са оказали в най-голяма степен влияние както върху съвременното марково законодателство, така и върху наднационалното марково право на ЕС.

Глава 2 „МАРКАТА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ КАТО УНИТАРНО ПРАВО“ е с фундаментално значение за темата, свързана със защитата, тъй като е проследено създаването на марка на ЕС от първите теоретични лутания до детайлната уредба в Първия Регламент и Директива, които впоследствие са консолидирани.

Изведена е важната особеност, че процесите на хармонизация имат предимства и недостатъци, като повечето от недостатъците Европейският съюз успява да преодолее със създаването на марката на ЕС, като така се установява единно законодателство за марките в рамките на Европейския съюз. Докторантът е направил поотделно анализ на всеки Регламент и Директива с основните задачи и важни разпоредби, отнасящи се до защитата на марката на ЕС. Използвал ги е, за да обоснове тезата си, че наднационалната система за защита на марките е един успешен модел, който би могъл да бъде основа за бъдеща единна световна система за защита на марките. Очертал е тенденциите в защитата и най-вече значението на Регламент 2017/1001, който осигурява висока степен на защита при сертификатните марки на ЕС и при ускоряването на процедурите и облекчаването на достъпа до марка.

Глава 3 „ОПРЕДЕЛЯНЕ И ОБХВАТ НА КОМПЕТЕННОСТТА НА НАЦИОНАЛНИТЕ СЪДИЛИЩА ПРИ ЗАЩИТА НА ПРАВА ВЪРХУ МАРКА НА ЕС“ и Глава 4 „ГРАЖДАНСКОПРАВНА ЗАЩИТА НА ПРАВОТО ВЪРХУ МАРКА НА ЕС“ представят същината на разгледаната проблематика за защитата от националните съдилища на правото върху марка на ЕС.

В Глава 3 е дадено определение на понятията „компетентност“, „подведомственост“ и „подсъдност“, както и е обхваната компетентността на националните съдилища при защита на права върху марка на ЕС. Докторантът се е спрял на компетентността при спорове, свързани с нарушения на марки на ЕС при действието на Брюкселската конвенция, Регламент 44/2001 и Регламент 1215/2015 и отделния режим на консолидирания Регламент 2017/1001 за марката на ЕС. Тук именно е застъпил своята теза за създаването на специфична съдебна система с определени особености, които се дължат на определени фактори. А именно на Службата на ЕС за интелектуална собственост, която не е съдебен орган и на определените съдилища на държавите членки, оправомощени да се произнасят по исковите за установяване на нарушение, исковите за констатиране на ненарушение, по исковите по чл.11, ал.2 от Регламента за марките на ЕС и по насрещните икове за отмяна и недействителност. Научна новост и достижение на труда е обосновката на уникалността на системата, в която Общият съд и Съдът на Европейския съюз проверяват законосъобразността на решенията на Службата относно регистрацията или отказа за регистрация на марката на ЕС, а след регистрацията на марката на ЕС

компетентността се разделя между Службата на ЕС за интелектуална собственост и съдилищата за марките на ЕС. От една страна, тя се състои в описаните вертикални спорове между частноправните субекти и административния орган, компетентен да регистрира марките на ЕС, а от друга - в хоризонталните спорове между частноправни субекти, където изключително компетентни са националните съдилища.

В Глава 4 са разгледани същността и характерните особености на гражданскоправната защита на правата върху марка на ЕС. Посочена е важната особеност, че действието на марките на ЕС се урежда единствено от разпоредбите на Регламента, а нарушението на правата върху марка на ЕС се урежда от националното законодателство. Следва да се отбележи, че са използвани всички изброени от докторанта методи с богат сравнителноправен поглед и редица примери от държавите членки. Внимание е отделено на видовете искиове, които не са предвидени в Регламента, а в националните законодателства на държавите членки. Освен исковите за установяване и за преустановяване на нарушение на марка на ЕС, и иска, образуван в резултат на обстоятелства, посочени в чл.11, ал.2 от Регламент 2017/1001, в някои държави-членки на ЕС като Германия са уредени и искиове за установяване на опасност от нарушение, както и искиове за установяване на липсата на нарушение на марка на ЕС, като докторантът ги е разгледал и в аспекта на възможното им приложение в българското законодателство, с оглед значението им за разширяването на защитата.

В заключението на дисертационния труд е направена обща характеристика на постигнатото при изграждането на изследването и са изведени *de lege ferenda* предложенията, които могат да бъдат взети предвид в правотворчеството, както и във връзка с правоприлагането. Те са съобразени изцяло с разбирането на европейския законодател и достиженията на правните системи на европейски държави с вековни правни традиции.

3. Оценка на публикациите по темата на дисертацията

В рамките на проведената докторантура са представени три научни публикации във връзка с темата на дисертационния труд, а именно - една студия и две статии, които са

публикувани в списания и сборници, отговарят на изискванията за академична разработка с богат научен апарат и позовавания на съдебна практика. Те са „Гражданскоправна защита на правото върху марка на ЕС – особености и видове искове. В: Проблеми и предизвикателства на правното регулиране на интелектуалната собственост. Международна научна конференция по повод 80-годишнината на проф. Божана Неделчева. 16 октомври 2019 г. София, УНСС, 2020, 148–161“, „Особености при учредяването на изключителната международна компетентност на съдилищата за марките на Европейския съюз при действието на Регламент 2017/1001. Видове основания. В: 100 години УНСС – 100 години право в УНСС. Том I – История, теория и развитие на правото. Актуални проблеми на частното и международното право. София, УНСС, 2021, 303–315“ и „Конфликт на компетентности при спорове, свързани със защита на правото върху марка на ЕС. Съотносима уредба в българското законодателство. – Бизнес и право, №2, 2021, 63 – 93“. Публикациите имат значение за развитието на правната доктрина. В Международното частно право същата проблематика не е третирана в аспектите, които е изследвал докторантът и с това изискванията за новост, актуалност и оригиналност са спазени.

4. Оценка на автореферата

С предадения автореферат в обем от 49 стр. докторантът се опитва да опише част от разгледаните въпроси в труда и да предизвика интерес към цялостния му прочит. В него е отразена точно и ясно структурата и съдържанието, като е обърнато внимание на всяка една от главите и най-важните изводи. Описани са използваните методи в изследването, актуалността му и научните приноси, които при прочит на целия материал надхвърлят посочените цели. Впечатление правят предложенията за усъвършенстване на правната уредба, които са аргументирани с редица примери от чуждестранни законодателствата. В пълнота са покрити всички минимални изисквания за един автореферат, дори докторантът си е позволил да се задълбочи повече от необходимото за този формат.

5. Критични бележки, препоръки и въпроси

Препоръките, които отправям към докторанта с оглед на възможностите да публикува труда като отделна монография са към оформянето на структурата при изложение на основните тези.

1. Трудът ще придобие по-цялостен вид, ако раздел 3 от Глава първа „ Същност на марката като обект на Интелектуалната собственост“ бъде обособен като отделна самостоятелна глава и бъде обединен с раздел 5 от глава Втора „ Съдържание и ограничения на правото върху марка на ЕС“. Такъв подход ще даде възможност да се очертаят общите характеристики на марката като обект на ИС и в същото време да се акцентира върху особеностите на марката на ЕС в сравнение с националната и международната марка.
2. Насрещният иск в производството по нарушаване на право върху марка на ЕС е нов процесуален институт и е предизвикателство пред съдилищата. От тази гледна точка има разум той да бъде разгледан по-детайлно и като основание и като производство и като допустими доказателства. Мисля, че ще бъде много полезно, ако именно в този раздел бъдат разгледани основанията за отмяна, както и абсолютните и относителните основания за недействителност на марка на ЕС и практиката по такива производства.
3. В частта за компетентна страна по иск за нарушение на търговска марка на ЕС е добре вниманието да се съсредоточи върху онези въпроси, които правят марката на ЕС различна от националните, ако са налице такива примери в европейски план.
4. Препоръчително е понятийният апарат може да бъде доизяснен и да се дефинират използваните понятия, за които липсва легална дефиниция.
5. В бъдеща монография историческата част в глава Първа глава Втора може да бъде по-подробно изложена, стига да не се измества центърът на тежестта от основната тема на изследването.

Съветите и препоръките не омаловажават високата научна стойност и практическото значение на представения дисертационен труд, нито безспорният му принос към развитието на българската и европейската правна доктрина и съдебна практика. Заслугите на труда са разностранни и вярвам, че ще бъдат потвърдени и от останалите членове на научното жури, а след отпечатването на труда и от читателската аудитория.

6. Заключение

Застъпвам становището, че представеният дисертационен труд по същността си е едно задълбочено изследване на неразработвана досега в българската теория тематика с редица приноси с теоретично и практическо значение. Тезите, които защитава авторът са аргументирани, като показват задълбочено познаване на българската и европейската правна доктрина и съдебна практика и могат да бъдат споделени. Критичните бележки в хода на написаната рецензия са с цел бъдещо публикуване на монография и не оспорват безспорните достойнства на труда. Въз основа на изложените по-горе аргументи и вземайки предвид изискванията по чл. 6, ал. 3 от ЗРАСРБ, смятам, че дисертационният труд на Калин Кирилов Баталски на тема „Защита на марката на Европейския съюз от националните съдилища“ представлява оригинален принос в науката. Дисертационният труд показва, че кандидатът притежава задълбочени теоретични знания в областта на правото на интелектуалната собственост и способности за самостоятелни научни изследвания. Мотивиран от изложеното, предлагам на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Калин Кирилов Баталски, което застъпвам в пълнота и за което гласувам без колебание.

Дата: 12.08. 2022 г.

С уважение:

(доц. д-р Росен Карадимов)